

**Poliisihallituksen kuuleminen asiassa
VN/1728/2026, SM002:00/2026**

Asian tausta

- Sisäministeriö on lähettänyt Poliisihallitukselle kuulemispyynnön asiassa VN/1728/2026. Asiassa on kyse rahapika-arpojen lahjoittamista koskevasta esiselvityshankkeesta. Poliisihallitus vastaa sisäministeriön esittämiin kysymyksiin seuraavilla dioilla.

Arpajaislain ja rahapelilain pakollista tunnistautumista ja voittojen lunastamista koskeva Poliisihallituksen tulkinta 1/2

- Pakollisen tunnistautumisen sääntelyn myötä Poliisihallituksen viranomaistulkinnassa rahapelaamiseen on katsottu olevan kokonaisuus, johon kuuluu rahapelin ostaminen, rahapeli ja mahdollisen voiton lunastaminen. Tämän kokonaisuuden pilkkominen osiin esimerkiksi lahjoitusmahdollisuudella ei tue rahapelilainsäädännön keskeisten tavoitteiden, eli rikosten ja väärinkäytösten ehkäisemisen ja rahapelien aiheuttamien sosiaalisten, terveydellisten ja taloudellisten haittojen vähentämistä.
- Poliisihallituksen vallitseva tulkinta ei tunnista rahapelin lahjoitusmahdollisuutta, eikä lahjoittamisesta ole aiemmin nimenomaisesti säännelty rahapelilainsäädännössä. Arpajaislain ja rahapelilain keskeiset tavoitteet huomioiden ei ole lähtökohtaisesti perusteltua sallia lahjoitusmahdollisuutta.

Arpajaislain ja rahapelilain pakollista tunnistautumista ja voittojen lunastamista koskeva Poliisihallituksen tulkinta

2/2

- Poliisihallitus on katsonut erityisesti seuraavat näkökohdat tärkeiksi arpojen lahjoittamisen rajoittamisessa:
 - Tunnistautumisen toteutuminen. Tunnistautumisen keskeisenä tarkoituksena on pelaajakohtaisten pelirajoitusten mahdollistaminen ja rajoitusten toteutumisen seuranta. Lahjoittaminen saattaisi tosiasiallista poikkeusta pelaamisen rajoituskeinojen toteuttamiselle ja siten haitata rahapelilainsäädännön tavoitteiden toteuttamista.
 - Rahapelin lahjoittaminen mahdollistaa rahan alkuperän häivyttämisen.
 - Alaikäisten ja muiden erityisryhmien suojelu. Rahapelit ovat erityissäännelty palvelu ja rahapelilainsäädännön keskeisenä tavoitteena on ollut erityisryhmien, esimerkiksi rahapeliongelmaisten ja alaikäisten suojelu rahapeleille altistumiselta. Poliisihallitus ei katso tarkoituksenmukaiseksi mahdollistaa suojelun tarpeessa olevien altistamista rahapeleille.
 - Myöskään rahapelien myynnin edistämisen ei tule olla rahapelilainsäädännön tavoitteiden vastaista. Arpojen lahjoittaminen voi lisätä uutta kiinnostusta ja luoda uusia kohderyhmiä rahapeli tuotteelle. Rahapeliyhtiön asiakkaita tai muitakaan ei myöskään tulisi painostaa pelaamiseen ja asiakkuuden luontiin lahjoittamisen kautta.

Lahjaksi antamisen mahdollistaminen vaikutukset valvontaan

- Raaputuservat painetaan ja arvotaan ulkomailla. Tältä osin nykyiseen valvontatoteutukseen ei ole odotettavissa muutoksia.
- Lahjoittamisen valvonnan mahdollistavat tietojärjestelmämuutokset rajoittuisivat Poliisihallituksen näkemyksen mukaan arpojen myyntivaiheeseen ja niiden laajuus riippuisi siitä, miten pelitapahtumaa kohdellaan pelijärjestelmässä oston ja lahjoittamisen yhteydessä. Toteutus, jossa huomioidaan pelaajavaihdokset, edellyttäisi ainakin vähäisiä muutoksia rahapeliviranomaisen valvontajärjestelmiin. Muutokset voivat olla kestoaltaan noin 1-6 kuukautta silloin, jos arpojen toimeenpano ei teknisesti poikkeaa nykyisestä muulla tavoin.

Rahanpesu sekä muut rikokset ja väärinkäytökset 1/3

- Lahjoitusmahdollisuus voi merkitä jälkimarkkinoiden mahdollisuutta ja muutosta pelaamistarkoitukseen siten, että raha-arpoja voitaisiin ostaa nimenomaisessa luovutustarkoituksessa. Voittoarpoja voitaisiin mahdollisesti myydä eteenpäin siten, että arvan toiselta henkilöltä ostava pyrkii rahan alkuperän häivyttämiseen rahapelivoiton kautta.
- Edellytetty tunnistautuminen ja asiakkuuden seurantaan liittyvät rahanpesulain seurantatoimet osaltaan ehkäisevät sitä, että pienempien arpavoittojen voittolunastuksia ei voitaisi keinotekoisesti hajauttaa eri asiamiespaikkoihin ja siten kiertää toisiinsa kytkeytyvien suoritusten raja-arvoa ja asiakkaan henkilöllisyyden todentamista.

Rahanpesu sekä muut rikokset ja väärinkäytökset 2/3

- Poliisihallitus kiinnittää huomioita arpalahjoittamisen osalta siihen, että asiakkuus ja sitä myötä asiakkaan tuntemisen velvoite eivät rajoitu rahapelaamisessa pelkästään arvan ostajaan. Asiakkuus ja asiakkaan tunteminen ulottuvat myös arvassa olevan voiton lunastajaan. Asiakkuus ja asiakkaan tunteminen kattavat koko rahapelin elinkaaren ostamisesta lunastukseen. Asiakkaan tunteminen on rahanpesun estämisen kulmakivi.
- Rahanpesun riskejä estetään ja hallitaan tehokkaimmin silloin, kun ostaja ja lunastaja ovat arpajaislain nykytilan kaltaisesti sama henkilö. Tällöin kaikki rahapelaamisen suoritukset pystytään kohdentamaan asiakkaaseen, asiakas on riskiluokiteltu, asiakkaan pelihistoria on näkyvissä, asiakkaasta saadaan riittävästi rahanpesun estämisen kannalta olennaisia tietoja ja tietoja myös hankitaan koko asiakassuhteen ajan, jolloin jatkuva seuranta toteutuu. Vastaavasti muutokset asiakkuudessa kyetään havaitsemaan ja mahdollisesta poikkeavasta käytöksestä pystytään asianmukaisesti ilmoittamaan rahanpesun selvittelykeskukselle. Rahanpesun estämisen ja riskien hallinnan kannalta tehokkain keino on siis nykytilan säilyttäminen, sillä nykytilassa estetään tehokkaasti jälkimarkkinoiden mahdollisuus ja voittavien arpakuponkien myynti ja osto rahanpesutarkoituksessa.

Rahanpesu sekä muut rikokset ja väärinkäytökset 3/3

- Arpapelaaamisen jakaminen eri henkilöille voi mahdollistaa myös muita väärinkäytöksiä tai rikoksia. Tällaiseksi on tunnistettu esimerkiksi se, että pelimyyjä tai muu henkilö lunastaisi haltuun saamansa arvan itselleen ilman pelaajan suostumusta. Erityisesti ilman asiakkuusvaatimusta arpa olisi haltijavelkakirjaa muistuttava, koska tällöin arvan hallinta ilmentäisi oikeuden arpavoittoon.

Näkemys lainsäädäntömuutosten toteuttamistavasta (arpajaislaki ja rahapelilaki) 1/2

- Poliisihallituksen näkemyksen mukaan lahjoittaminen on rahapelilainsäädännön keskeisten tavoitteiden, eli pelaamisesta aiheutuvien haittojen vähentämisen sekä rikosten ja väärinkäytösten ehkäisemisen vastaista. Jos kuitenkin vastoin Poliisihallituksen näkemystä lahjoittaminen sallittaisiin, tulisi siitä säätää nimenomaisesti lain tasolla.
- Jos lahjoitusmahdollisuus toteutettaisiin, tulisi lahjoitustoimi määritellä mahdollisimman tarkkarajaisesti muun muassa siltä osin, kenelle arpoja voitaisiin lahjoittaa, voidaanko lahjoitus jakaa osiin ja voiko lahjanantaja pidättää oikeuden lahjaan joltain osin. Lisäksi lahjoituksen osalta tulisi ehdottomasti huomioida lahjoituksen vaikutus pelaamisen vastuullisuustoimiin, kuten euromääräisiin rajoituksiin ja peliestoihin. Poliisihallituksen näkemyksenä on erityisesti se, että lahjoittaminen tulisi rajoittaa ostohetken yhteyteen ennen arvan voittotiedon selviämistä. Rajoittamalla lahjoittaminen ostohetken yhteyteen voidaan tehokkaammin välttyä lahjoittamisen lieveilmiöiltä, joista merkittävimmit tunnistetaan tosiasiallinen uusasiakashankinta, alaikäisten, peliongelmaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien altistuminen rahapelaamiselle, rahanpesu sekä rikokset ja muut väärinkäytökset. Arvan lahjoitus rahanpesutarkoituksessa ei ole yhtä kannattavaa silloin, jos arvan lopputulos ei ole lahjoittaessa selvillä kuin silloin, jos arvan voitto olisi lahjoitettaessa tiedossa. Ostohetken yhteyteen rajoittuva lahjoittamismahdollisuus ja lahjansaajan henkilöllisyyden tiedossa oleminen estäisi myös osaltaan tilanteita, joissa arvan ostaneelta jälkikäteen vietäisiin arpa ja lunastettaisiin mahdollinen arvassa oleva voitto ilman tämän suostumusta.

Näkemys lainsäädäntömuutosten toteuttamistavasta (arpajaislaki ja rahapelilaki) 2/2

- Poliisihallituksen näkemyksen mukaan lahjoittamisen olisi tulla estynyt silloin, jos lahjansaajalla on voimassa oleva rahapika-arpojen pelaamista tai kaikkea rahapelaamista koskeva peliesto tai pelikielto lahjoitushetkellä.
- Lahjoituksella ei myöskään tulisi olla mahdollista kiertää tappiorajoja, etenkin siten, että lahjansaaja voisi voittoarvalla laskennallisesti alentaa rahapelitappioitaan muissa pelaamissaan rahapeleissä, eikä sitenkään, että lahjanantaja voisi lahjoittaa häviävän arvan välttyäkseen tappiorajamuutoksilta.

Arvio mahdollisen lahjaksi antamisen sallimisen vaikutuksista rahapelihaittoihin (ml. lapset ja nuoret)

- Poliisihallituksen näkemyksen mukaan erityisesti täysi-ikäisyyden kynnyksellä olevat alaikäiset saattaisivat altistua lahjoittamisen kautta rahapelaamiselle arvan pitkän lunastusajan vuoksi. Raaputusarpojen myyntiaika on tyypillisesti noin kaksi vuotta, ja voitot voidaan lunastaa vuoden kuluessa myyntiajan päättymisestä, mikä käytännössä voi pidentää arvan lunastusajan lähes kolmeen vuoteen. Tämä voi tosiasiassa merkitä sitä, että jopa 15-16 vuotiaille voitaisiin antaa epävirallisesti lahjaksi arpoja, jotka pelattaisiin ensin aukiraaputtamalla ja lunastettaisiin virallisesti vasta vuosia myöhemmin. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan vaatimukset olemassa olevasta asiakkuudesta ja täysi-ikäisyydestä eivät tällöin tosiasiassa estäisi alaikäisten ja nuorten aikuisten altistusta arpapelaamiselle.
- Asiakkuusvaatimus saattaisi olla tosiasiallisesti kierrettävissä uusasiakashankintana, jos asiakkuus voidaan luoda arvan oston ja raaputtamisen jälkeenkin ennen arvan lunastusta.
- Arvan lahjoittaminen voi altistaa peliongelmaiset rahapelaamiselle.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemiskeinot rahapika-arpojen lahjaksi antamisessa, esim. markkinointi, tuotepiirteet, asiamiestoiminta, omavalvonta jne. 1/2

- Arpojen lahjaksi antamisen aiheuttamien haittojen ehkäisyn kannalta on olennaista, että arpojen lahjaksi antamisen mahdollisuutta ei tuoda esille arpojen markkinoinnissa. Arpojen markkinointi lahjana olisi omiaan peittämään näkyvistä rahapelaamiseen liittyvät todelliset riskit ja potentiaaliset rahapelihaitat. Kun arpoja esitetään harmittomina lahjoina, vastuu mahdollisista haitoista siirtyy yksilölle rahapelaamisen riskiluonteen jäädessä taka-alalle. Markkinointi tavoittaa myös alaikäisiä, nuoria aikuisia sekä rahapeliongelmissa kärsiviä.
- Arpojen esittäminen markkinointiviestinnässä lahjana näyttää rahapelaamisen harmittomana, hauskana ja sosiaalisesti hyväksyttävänä ajanvietteenä ja tämä voi erityisesti lasten ja nuorten kohdalla madaltaa kynnystä rahapelaamiseen. Markkinoinnin lahjapuhe pehmentää tuotteen luonnetta rahapelinä ja luo mielikuvan harmittomasta tuotteesta. Arpojen markkinointia ns. hyvän mielen lahjoina ei voida pitää myöskään vastuullisena markkinointina. Mikäli arpoja markkinoitaisiin esimerkiksi sesonkiaikaan helppona ja hauskana lahjana, kuluttajille voi syntyä houkutus ostaa niitä esimerkiksi merkkipäivänä tai joululahjaksi. Tämä voi lisätä rahapelaamista tilanteissa, joissa kuluttajat eivät muuten pelaisi.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemiskeinot rahapika-arpojen lahjaksi antamisessa, esim. markkinointi, tuotepiirteet, asiamiestoiminta, omavalvonta jne. 2/2

- Arpojen ulkoasussa tai nimissä ei tulisi viitata lahjaksi antamiseen. Erityisen ongelmallisia ovat arvat, jotka yhdistetään tapahtumiin, joihin sisältyy lahjan antamista. Tällaisiksi voidaan katsoa arvat, jotka viittaavat nimessään tai ulkoasussaan esimerkiksi jouluun tai syntymäpäivään. Tällaisten arpojen voi katsoa muodostavan tuoteryhmän, jonka tarkoituksena on luoda kuva rahapelistä soveliaana lahjana. Arvan rinnastamisen tavanomaiseen lahjaan voi katsoa arkipäiväistävän rahapelaamista. Arpojen nimissä ja ulkoasussa tulisi myös välttää alaikäisiin vetoavaa kuvastoa, jotta arpoja ei nähtäisi sopivaksi lahjaksi alaikäiselle tai nuorelle henkilölle.
- Jos lahjoittamismahdollisuus toteutettaisiin, tulisi arvan lahjoitus tehdä ja lahjoitustarkoitus ilmaista sitovasti jo arvan ostohetkellä, jolloin vaatimus täysi-ikäisyydestä ja olemassa olevasta asiakkuudesta toteutuisi.
- Asiamiestoiminnassa lahjoittaminen voi merkitä kouluttamis- ja ohjeistustarvetta, erityisesti silloin, jos asiamies osallistuu lahjoitustoimenpiteeseen.

Pelaajilta tullut palaute ja sen määrä

- Poliisihallitus on vastaanottanut arpalahjoittamisesta erittäin vähän kansalaispalautteita. Palautteet ovat ajoittuneet arpajaislain rahapika-arpojen tunnistautumisen käyttöönoton läheisyyteen.